

Ediční poznámka k soupisu příspěvků v České mysli 1900–1947

Řazení jednotlivých příspěvků do rubrik v *Soupisu příspěvků časopisu Česká mysl* odpovídá způsobu, jakým je řadili redaktoři *České mysli* (v. Úvodní studii M. Pauzy) a to i v případě, kdy článek tematicky ne zcela odpovídal (několik případů recenze ve Zprávách).

Veškeré **záznamy v předkládaném soupisu** vždy vycházejí z tvaru v časopise, tj. názvy všech článků jsou totožné s časopisem. **Liší se zápis jmen** těmito způsoby:

a) autoři článků v rubrikách Články, Rozhledy, Dokumenty, Diskuse, Literatura jsou ve jmenném rejstříku vždy uvedeni v pořadí – příjmení, křestní jméno (iniciála);

b) jména osob, jimž je věnována jednovětá vzpomínka až nekrolog v pododdíle Úmrtí v rubrice Zprávy, jsou shodně s časopisem uváděna i s tituly a vědeckými hodnostmi, pak křestní jméno a příjmení (např. Za PhDr. h. c. Janem Laichterem, 28. 12. 1858–31. 10. 1946) a podle prvního písmene záznamu řazena abecedně. Ve jmenném rejstříku zůstává samozřejmě řazení příjmení, jméno.

Rubrika Přehledy časopisecké obsahuje několik desítek titulů časopisů více či méně soustavně či nahodile sledovaných, ale vždy s určitým záměrem. Proto je soupis doplněn i samostatným **rejstříkem časopisů**.

Zhotovení soupisu příspěvků z časopisu *Česká mysl* bylo náročné nejen na jisté znalosti, čas, pozornost a přesnost, ale vyžadovalo též určité kombinační až detektivní schopnosti. Poprvé tato nutnost vyvstala v okamžiku, kdy se v soupisu „objevily“ stejné zkratky jmen různých autorů a stejná jména u několika viditelně různých autorů (vzdálená tematika, různý jazyk i rok vydání) a články nepodepsané a redakční.

Většinou šlo o recenze v rubrice Literatura a drobnější informace v rubrikách Zprávy a Přehledy časopisecké. Redaktorka soupisu považovala za svou povinnost jednak ke zkratkám přiřadit odpovídající jména, jednak zjistit, které články patří jakým jednotlivým autorům.

a) Zkratky – pro prvních patnáct ročníků se jako neocenitelný pomocník ukázal *Seznam spolupracovníků „České myslí“ a jejich příspěvků v ročnících I. – XV. (1900–1915)*. Uvedený seznam totiž kromě jmen autorů a dalších spolupracovníků obsahuje názvy jednotlivých rubrik, název článku, ročník a stránku, takže křížové prohledání obou seznamů bylo nasnadě. (Jediná zarážející skutečnost byla, že některé články – většinou příspěvky okrajovějšího charakteru – napsané podle údajů v časopise určitým autorem, byly zahrnuty pod jméno Fr. Krejčího. V současně předkládaném soupisu příspěvků z časopisu *Česká mysl* zůstávají zařazeny pod jménem autora původně uvedeného v časopise.) Časovou náročnost takovéto konfrontace není třeba připomínat.

V dalších ročnících průběžně pomáhalo porovnání zkratky pod článkem se jménem v obsahu čísla (rubrika + stránky) nebo v celoročním rejstříku a trvalé přiřazení určité zkratky určitému autorovi. Porovnání tematiky, jazyka i roků vydání byly samozřejmostí.

Konkrétně jde o tyto zkratky a autory:

Ad × A. D.	Adamík × Dratvová
-Z-; -z- × -Z-	Kozák × Zába
P. × P.	Papírník × Patočka
T. × T × T	Tardy × Tichý × Tille

Zkratky, jimiž jsou podepsány jednotlivé články, jsou v soupise uvedeny v bibliografickém řádku za číslem stránky v hranaté závorce. V téže hranaté závorce najde uživatel i odkaz na stránku případné opravy týkající se konkrétního článku.

Autory publikující pod několika zkratkami uživatel najde ve vlastním soupisu, kde jsou uvedeny rovněž v hranaté závorce za jménem autora.

b) Stejná jména – pokud se autoři stejného příjmení lišili křestním jménem, popř. šlo o známou osobnost, bylo vše skoro snadné a takřka jednoduché (např. Beneš, Edvard, Jaroslav, Josef, Karel; nebo pět Čapků: Em., J. B., Karel, Milič a jeden bez křestního jména, jehož jedna zpráva pravděpodobně náleží některému z uvedených). Podstatně horší řešení bylo v případě stejného příjmení i křestního jména (iniciály): Král J., Král Josef a Král Josef C., neboť u článku stálo většinou jen příjmení Král. Podobně zapeklité bylo i příjmení Kratochvíl, Josef (psané mnohdy špatně Kratochvíl) a stejné, správně psané Kratochvíl, Ladislav. Ostatní případy shodných příjmení najde uživatel ve jmenném rejstříku. Snaha odlišit je navzájem pro vyhledávání počítačovým vyhledávačem byla bohužel (jak uživatel sám pozná) naprosto neúčelná, takže bude záviset pouze na jeho pozornosti, popř. trpělivosti, aby našel autora a dílo, které ho zajímá.

Od jmen stejných se pak lišila **příjmení psaná různým způsobem**, ale patřící jedné osobě. Charakteristický a známý je z toho hlediska různý přepis ruských jmen, např. Atanasijevičová / Atanasievitch; Berďajev / Berdjajev (Nikolaj i Mikuláš) ale i příjmení původu neruského, např. Brunschvicg / Brunschwig / Brunschwig. Někdy pomohl a teorii potvrdil až některý naučný slovník, konkrétně u autorky Ioteyko, Josefa (též Jotejková). K jisté spekulaci, že jde o chybu tisku a tudíž o jednoho autora, došlo na základě tematiky i doby uveřejnění, např.: McDougall, William / Mc.Dougall / McDongall; Couturat, Louis / Couturant. Případy obdobných spekulací jsou však zcela ojedinělé.

c) NEPODEPSANÉ × nepodeps. – v časopise a proto i v soupisu jsou dvě kategorie nepodepsaných článků. Příspěvky zařazené do samostatného oddílu **NEPODEPSANÉ** jsou takové, k nimž se žádnou z uvedených možností ověřování (obsah čísla, patnáctiletý nebo později jen celoroční rejstřík) nemohlo přiřadit určité jméno. V případě, že k nepodepsanému článku mohlo být nějakým opodstatněným způsobem

dodáno příjmení, je v soupise v bibliografickém řádku za číslem stránky v hranaté závorce napsána zkratka [nepodeps.]. Například ze záznamu

Světozor r. 1899

Česká mysl, 1 (1900), č. 2, s. 149 [nepodeps.]

plyne, že informace o časopise Světozor není podepsaná, ale ve zmiňovaném patnáctiletém seznamu se dohledalo, že autorem je Auersperger, V., proto byla zařazena pod jeho jméno.

d) REDAKCE – do tohoto oddílu jsou zařazeny pouze články v časopise *Česká mysl* jasně a zřetelně označené jako redakční celým slovem (redakce, redakční) nebo zkratkou (red.). Ostatní se opět nacházejí v oddíle **NEPODEPSANÉ**.

Již několikrát zmíněná hranatá závorka na konci bibliografického řádku v několika případech ještě obsahuje jméno města. Je opsáno z časopisu, ale není známo, proč je redakce uváděla.

Věříme, že výsledek několikaletého úsilí zpracovatelek současného Soupisu příspěvků z časopisu *Česká mysl*, shledají jeho uživatelé i přes drobné nedostatky za užitečné a potřebné. Přejeme mnoho úspěchů v badatelské práci spojené s časopisem *Česká mysl*.

Praha 2008–2010

Olga Jirásková, Eva Příhodová